

Є в наявності інноваційні розробки щодо застосування біологічних засобів захисту при вирощуванні зернових культур, результатом впровадження яких є підвищення врожайності на 15–20%, забезпечення рівня рентабельності 25–35%, отримання екологічно безпечної й конкурентоспроможної продукції та розширення площ під цими культурами до 25–30% в органічному землеробстві.

Таким чином, здійснення трансферу інновацій Інституту захисту рослин НААН дасть змогу стабілізувати розвиток зернового господарства і тим самим успішно зміцнити аграрну галузь та економіку України в цілому.

УДК 635.262«324»:378.4:63(477.41)БНАУ

Кубрак С. М., кандидат с.-г. наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail : *kubraksweta@ukr.net*

ОЦІНКА ЗРАЗКІВ ЧАСНИКУ В УМОВАХ ДОСЛІДНОГО ПОЛЯ НВЦ БНАУ

На сьогодні вирощування часнику озимого в Україні набуває все більшої актуальності. Але, тривале культивування сортів без використання будь-яких методів оздоровлення веде до обмеженого ареалу. Основною причиною значного зниження врожайності *Allium sativum L.* є погана пристосованість до умов вирощування та вегетативний тип розмноження. В Україні та за кордоном вирощують в основному місцеві сорти часнику, що добре пристосовані до екологічних умов регіону. Місцеві форми часнику озимого народної селекції ще не достатньо досліджені, але вони мають велику питому вагу у сільськогосподарському виробництві і поєднують у собі цінні ознаки та властивості: врожайність, лежкість, високий вміст біологічно активних речовин (селену, ефірної олії). Часник, який перенесено з інших районів швидко перероджується, внаслідок чого наявні районовані сорти в 2-3 репродукції знижують свою врожайність. Тому, оцінка нових сортів особливо місцевих зразків і імпортованих з інших регіонів світу за господарсько-цінними ознаками в умовах дослідного поля НВЦ БНАУ має досить велику актуальність.

Нами вивчено близько 45 сортозразків часнику озимого. Деякі форми було отримано з Національного центру генетичних ресурсів рослин України. Проводили оцінку місцевих зразків з Київської, Чернігівської і Черкаської області. Сортозразки в досліді вивчали згідно з «Методикою дослідної справи в овочівництві і баштанництві (Г. Л. Бондаренка, К. І. Яковенка, Харків 2001)». За контроль брали сорт селекції Уманського національного університету садівництва Прометей.

Статистичну обробку даних здійснювали методом дисперсійного, кореляційного аналізу, що викладені у працях З. Д. Сича (1993) та з допомогою комп'ютерної програми "Statistica-8".

У сортозразків часнику озимого IOB00160IU046S76, IOB 00153 б/н IOB 0001S/18IU14967 спостерігали найбільший діаметр головки, що становив відповідно 41, 38 та 37 мм. Найменша головка була в зразків IOB00009-40-4 IU 19327 та IOB00132IU047784 і становила лише 22 мм.

Середня маса головок у різних сортозразків часнику озимого колекційного розсадника була невеликою і залежала в першу чергу від ваги зубка. Найбільша вона у сорту ІОБ00160ІУ046S76 – 42,5 г, а найменша спостерігалася у зразка ІОБ000132ІУ047784 і складала 17,5 г. Це пов'язано з тим, що середня вага зубка у першому випадку досліду була найбільшою і становила приблизно 8,7 г, а у другому випадку – 2,5 г. Доволі гарні результати одержано нами за культивування часнику озимого ІОБ00153 б/н, де маса одного зубка складала близько 5,5 г.

У головках різних сортозразків часнику озимого найбільшу кількість зубків спостерігали в контрольного варіанта ІОБ00172 – 7 штук. В загальному цей показник серед сортозразків колекційного розсадника не значно варіював. Найменша кількість їх була в варіантів ІОБ00009-40-4 ІУ 19327 та ІОБ00117ІУ04789 (4 шт.).

Впродовж 2015 року врожайність зразків часнику озимого знаходилась в межах від 2,8 до 11,8 т/га. Найбільшою вона спостерігалася у варіанта ІОБ00009-40-4ІУ19327, а найменшою – у ІОБ00132ІУ047784. Урожайність сортів збільшилася у 2016 році за рахунок великої кількості опадів, що випали під час росту рослин.

За два роки проведених досліджень в середньому найгірші результати щодо врожайності одержали у варіантів, де середня маса головки складала 12,5-14,5 г. До них відносяться такі, як: ІОБ00009-40-4 ІУ 19327 (13 г), ІОБ00117ІУ04789 (14,5 г), ІОБ000167ІУ1S032 (14,5 г), ІОБ00132ІУ047784 (12,5 г). Урожайність головок часнику озимого у них була в межах від 3,5 до 4,0 т/га.

УДК 633.2/3:631.8

Кулик Р.М., кандидат с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОПТИМІЗАЦІЯ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ НА ЗЛАКОВИХ ТРАВСТОЯХ ЗА ПІЗНЬООСІНЬОГО ЇХ СКОШУВАННЯ У СИСТЕМІ ПОДОВЖЕНОГО ПАСОВИЩНОГО КОНВЕЄРА

Останнім часом через економічну кризу і зменшення поголів'я худоби особливо актуальним є нарощування обсягів виробництва конкурентоздатної тваринницької продукції, зокрема продукції м'ясного скотарства, що потребує достатнього забезпечення сільськогосподарських тварин повноцінними дешевими кормами. У цьому зв'язку, особливої актуальності набуває проблема запровадження у виробництво лучних, а на пасовищах пасовищних конвеєрів з подовженим періодом використання. Ця проблема може бути реалізована шляхом створення на пасовищах «резервних загонів» з запасами кормів з багаторічних трав як економічно вигідніших порівняно з однорічними культурами для використання в жовтні, листопаді і навіть за сприятливих погодних умов у грудні аж до утворення стійкого снігового покриву.

Метою досліджень було встановлення параметрів оптимізації мінерального живлення на злакових травостоях за пізньоосіннього їх відчуження у системі подовженого пасовищного конвеєра.